

Arbets- och företagsnämnden

Utgångspunkter för arbets- och företagsnämndens förslag till mål och budget 2020–2022 – ”ramärendet”

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

I kommunens ramärende för de kommande tre åren redogörs för de prognostiserade intäkterna och kostnaderna för de olika verksamheter som nämnden ansvarar för. Kostnads- och intäktsförändringarna påverkas av volym och pris. I detta ärende presenteras de utgångspunkter för arbets- och företagsnämndens verksamhet som legat till grund för årets ramärende. Antalet anvisade nyanlända och ensamkommande barn/unga minskar framöver enligt Migrationsverkets planeringsantagande. Andelen nyanlända som går ur etableringsperioden med behov av ekonomiskt bistånd minskar också. En allmän befolkningsökning är dock att vänta, och inom ramärendets hela planeringsperiod ser vi sannolikt en avmattning på arbetsmarknaden, vilka båda påverkar efterfrågan på nämndens verksamhet.

Ärendet

Ramärendet

I kommunens ramärende föreslås ekonomiska ramar för nämnderna för de tre kommande åren. Som grund till ramärendet ligger bedömningar av storleken på kommunens intäkter och kostnader under budgetperioden. De kostnadsförändringar som beaktas i ramärendet är främst de som beror på volymutveckling, det vill säga att det blir fler, eller färre, personer i verksamheterna utifrån den prognostiserade befolkningsutvecklingen. Hänsyn tas också till kända eller prognostiserade prisförändringar.

Utifrån det ekonomiska utrymme som de prognostiserade intäkterna och kostnaderna skapar föreslås ekonomiska ramar och förutsättningar för nämnderna.

Volymutveckling i arbets- och företagsnämndens verksamhet

Arbets- och företagsnämndens volymutveckling beror främst av tre faktorer: den allmänna befolkningsutvecklingen, det anvisade antalet nyanlända och ensamkommande barn och unga samt tillståndet på arbetsmarknaden. En avmattning är att vänta på arbetsmarknaden, vilket påverkar det prognostiserade behovet av ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser.

Den allmänna befolkningsutvecklingen i Nacka förväntas vara positiv, fram till 2022 kommer befolkningen att öka. Se tabell 1.

Tabell 1: beräknad befolkningsutveckling i Nacka

År	Folkmängd	Förändring i procent
2018	103 656	
2019	104 778	1,08%
2020	106 401	1,55%
2021	108 235	1,72%
2022	111 019	2,57%

Migrationsverket gör prognoser för anvisade nyanlända och uppdaterar dessa fem gånger per år. Prognoserna anger ett planeringsantagande och ett intervall med lägsta och högsta scenario. Länsstyrelsen beslutar varje år utifrån, av regeringen fastställda, fördelningstal hur fördelningen kommer att ske mellan länets kommuner. Nackas andel av Stockholms läns totala mottagande har hittills varit cirka 6,2 procent. Den prognostiserade volymutvecklingen för anvisade nyanlända per år till Nacka presenteras i tabell 2.

Tabell 2: Prognos för anvisade nyanlända 2020–2022

	2020	2021	2022
Total kommunmottagna i Sverige	7 000	7 200	7 100
32,4% Stockholms län	2 268	2 332	2 300
Varav 6,2% Nacka	140	144	142

Migrationsverkets prognos för antalet ensamkommande barn anger också ett planeringsantagande och ett intervall med lägsta och högsta antagande. Nackas fördelningstal är 1,018 och den prognostiserade volymutvecklingen presenteras i tabell 3.

Tabell 3: Prognos för anvisade ensamkommande barn 2020–2022

	2020			2021			2022		
	Lägre scenario	Planering santagande	Högre scenario	Lägre scenario	Planering santagande	Högre scenario	Lägre scenario	Planering santagande	Högre scenario
Kommunmottagna i Sverige	700	1 200	1 900	700	1 200	1 900	700	1 200	1 900
Varav 1,018 % Nacka	7	12	19	7	12	19	7	12	19

Prognoser för olika verksamhetsområden

Volymförändringarna omsätts i prognoser för nämndens olika verksamhetsområden, dels i volymer, dels i motsvarande kostnader. Se tabellerna 4 och 5. Tabell 4 visar även uppdaterad prognos för 2019 som gjorts i samband med beräkningar inför ramärendet, och tabell 5 visar även övriga kostnader för nämnden.

Tabell 4: prognostiserad volym för volymberoende delar av AFN:s verksamhet 2020–2022

Verksamhet	Enhet	Antal/Enhet			
		2019	2020	2021	2022
Grundläggande vuxenutbildning, check	Verksamhetspoäng	182 840	182 725	183 776	184 022
Gymnasial vuxenutbildning, check	Verksamhetspoäng	1 251 094	1 251 044	1 252 562	1 252 721
Svenska för invandrare, check	Kurser	1 071	1 053	1 031	996
Arbetsmarknadsinsatser, check	Månadscheckar	6 129	4 485	4 491	4 593
Samhällsorientering, kundval	Kurser	560	175	180	176
Ekonomiskt bistånd	Hushåll	1 245	1 344	1 376	1 409
Ensamkommande barn och unga	Dygn	37 744	22 042	13 107	5 881
Nyanlända flyktingar	Personer	396	282	272	241
Nyanlända flyktingar, bostadsförsörjning	Kvadratmeter	13 146	10 479	9 239	8 039

Tabell 5: prognostiserad kostnad för AFN:s verksamhet 2020–2022

Verksamhet, tkr	2020			2021			2022		
	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto
Arbets- och företagsnämnden									
Grundläggande vuxenutbildning, check	1 895	-8 222	-6 327	1 810	-8 269	-6 459	1 865	-8 833	-6 968
Gymnasial vuxenutbildning, check	20 642	-62 552	-41 910	20 992	-63 880	-42 888	21 321	-65 151	-43 830
Svenska för invandrare, check	821	-13 685	-12 864	804	-13 407	-12 603	777	-12 943	-12 166
Arbetsmarknadsinsatser, check	0	-21 079	-21 079	0	-21 109	-21 109	0	-21 586	-21 586
Arbetsmarknad, övrigt	0	-31 792	-31 792	0	-31 792	-31 792	0	-31 792	-31 792
Samhällsorientering, kundval	0	-996	-996	0	-996	-996	0	-996	-996

Ekonomiskt bistånd	470	-87 863	-87 393	490	-91 788	-91 298	510	-95 810	-95 300
Ensamkommande barn och unga	23 492	-23 958	-466	13 720	-13 982	-262	6 635	-6 717	-82
Nyanlända flyktingar	22 681	-8 939	13 742	21 839	-8 637	13 202	19 699	-8 163	11 536
Nyanlända flyktingar, bostadsförsörjning	20 433	-37 722	-17 289	18 016	-33 260	-15 244	15 675	-28 939	-13 264
M&H	10 291	-49 461	-39 170	10 737	-49 990	-39 253	10 737	-49 490	-39 753
Nämnd	0	-1817	-1 817	0	-1 909	-1 909	0	-2 100	-2 100
Arbets- och företagsnämnden	100 725	-348 086	-247 361	88 408	-339 019	-250 611	77 219	-332 520	-256 301

Grundläggande vuxenutbildning

I prognosen för grundläggande vuxenutbildning tas hänsyn till Migrationsverkets planeringsantagande samt att en viss andel av de som blir klara med sfi-studier läser vuxenutbildning. Efterfrågan beräknas öka marginellt i slutet av perioden när de som var nyanlända 2018 och 2019 går ur etableringen.

Ingen justering av genomsnittspriset per verksamhetspoäng är inräknad under planeringsperioden. Varje genomförd verksamhetspoäng genererar extra ersättning till verksamheten i form av dold moms från Skatteverket på sex procent. För elever från andra kommuner som studerar i Nacka utgår interkommunal ersättning på 3,8 procent för varje utbetald verksamhetspoäng. Därutöver tar kommunen ut en extra ersättning på 15 procent för administration.

Gymnasial vuxenutbildning

I prognosen för gymnasial vuxenutbildning tas hänsyn till den procentuella befolkningsökningen. Trots det bedöms efterfrågan vara stabil under planeringsperioden, då en viss förskjutning av utbildningsbehovet mot grundläggande vuxenutbildning förväntas på grund av en lägre genomsnittlig utbildningsnivå hos anvisade nyanlända i början av perioden.

Genomsnittspriset per verksamhetspoäng har justerats ned med 17 kronor per poäng. Denna justering är hänförlig till att färre personer läser lärlings- och yrkesrelaterade kurser än beräknat.

Varje genomförd utbildningspoäng genererar extra ersättning till verksamheten i form av dold moms från Skatteverket på sex procent. Därutöver utgick fem kronor per genomförd poäng i statsbidrag från Skolverket för 2018. Denna siffra beräknas vara oförändrad för 2020 - 2022. För elever från andra kommuner som studerar gymnasial vuxenutbildning i Nacka utgår interkommunal ersättning på 20 procent för varje utbetald verksamhetspoäng. Därutöver tar kommunen ut en extra ersättning på 15 procent för administration.

Svenska för invandrare (sfi)

I prognosen för sfi tas hänsyn till Migrationsverkets planeringsantagande. I maj 2019 var cirka en fjärdedel av sfi-studenterna inom etableringsprogrammet. Resterande SFI elever är främst Nackabor som avslutat sin etablering samt personer som anhöriginvandrat. Lägre

volymer förväntas läsa sfi under de kommande åren då planeringsantagandet från Migrationsverket förväntas minska.

Ingen justering av priset per genomförd kurs är inräknad under planeringsperioden.

Arbetsmarknadsinsatser

I prognosen för arbetsmarknadsinsatser tas hänsyn till den allmänna befolkningsökningen samt Migrationsverkets planeringsantagande. Tidpunkt för inträde i, och utgång ur etableringsprogrammet räknas in.

Vidare beräknas andelen individer som går ur etableringsprogrammet med behov av ekonomiskt bistånd uppgå till cirka 20 procent 2019. Denna nivå förväntas ligga stabilt fram till 2022. Antalet nyanlända som går ur etableringsprogrammet är lägre under perioden 2020 – 2022 och dessutom flyttar fler nyanlända från Nacka jämfört med tidigare prognoser. Därutöver förväntas antalet jobbcheckar öka med 45 stycken per månad för övriga kunder exklusive nyanlända i behov av insats. Kommunens jobb- och utbildningsexperter får en check utbetald varje månad för varje kund. För kunden som går ut till egen försörjning kan anordnaren ansöka om en bonus.

Samhällsorientering

I prognosen för samhällsorientering tas hänsyn till Migrationsverkets planeringsantagande samt anhöriginvandring. Volymen beräknats till att varje anvisad nyanländ läser samhällsorientering. Därutöver beräknas cirka 25 procent tillkomma på grund av anhörighetsinvandring. Från den 1/9 2019 går Nacka kommun in i Centrum för Samhällsorientering. Ersättningen uppgår till 5 500 kronor per person och kurs, oavsett vilken målgrupp deltagaren tillhör. Ersättningen som kommunerna betalar för kurserna till leverantörerna av samhällsorientering, enligt gemensamt upphandlade ramavtal, administreras via Centrum för Samhällsorientering.

Ekonomiskt bistånd

I prognosen för ekonomiskt bistånd tas hänsyn till den allmänna befolkningsökningen samt Migrationsverkets planeringsantagande och ett antagande att de nyanlända hushållen i genomsnitt består av tre personer. Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd beräknas öka med cirka 14 procent i riket under en treårsperiod, motsvarande siffra för Nacka beräknas till 8 procent. Den lägre prognosen grundar sig på att Nacka kommun har en högre andel hushåll som inte bedöms vara känsliga vid en eventuell konjunkturedgång och därför antas behöva söka ekonomiskt bistånd vid ett tillfälligt inkomstbortfall. Kostnader för tillfälligt boende är inräknade i prognosen.

Genomsnittssumman per år och hushåll har beräknats öka från tidigare prognos 64 500 kronor till cirka 65 400 kronor för perioden 2020. För den totala perioden bedöms en ökning i enlighet med riksnormen om cirka 2 procent per år. Sannolikt kommer dock en

ökning av tillfälligt boende på grund av avslutade kontrakt i genomgångsbostad leda till en ytterligare ökning av det genomsnittliga behovet, eftersom de statliga bidragen till hushållet minskar efter etableringsperioden.

Ensamkommande barn

I prognosen för ensamkommande barn och unga tas hänsyn till den högre intervallsiffran i Migrationsverkets prognos/planeringsantagande.

Stadsbidrag i form av schablonersättning baserad på barnens/de ungas ålder har beräknats per månad baserat på prognostiserat antal barn och deras ålder. De som redan tillhör Nacka, de som förväntas tillkomma och de som fyller 21 år och inte längre tillhör verksamheten ensamkommande. Utöver detta får kommunen ett grundbidrag på 500 000 kronor i januari varje år för mottagande av asylsökande ensamkommande. Denna fasta ersättning på 500 000 kronor betalas ut till alla kommuner varje år för beredskap och kapacitet för mottagande av ensamkommande asylsökande barn.

Cirka 10 procent av de ensamkommande barnen förväntas ha ett utökat vård- och/eller omsorgsbehov vilket innebär ökade placeringskostnader som inte täcks av de statliga schablonersättningarna. För dessa individer återsöker kommunen ersättning för de faktiska kostnaderna med varierande framgång.

Prognostiserad boendekostnad per dygn är beräknad utifrån nuvarande kostnader.

Kostnaderna för myndighetsutövning beräknas minska då anpassningar till det minskade volymerna i verksamheten kommer att ske under perioden.

Nyanlända flyktingar

I prognosen för intäkter för nyanlända flyktingar tas hänsyn till Migrationsverkets planeringsantagande, samt en prognos över när under året de nyanlända förväntas anvisas till Nacka.

Tabell 7: ersättning för anvisade nyanlända

	Schablonersättning per 12 månader, kronor
Nyanlända - 64 år	71 300
Nyanlända 65 år +	41 050

Tjugo procent av schablonersättningen utgår till finansförvaltningen för finansiering av andra verksamheter som inte bekostas av arbets- och företagsnämnden. Resten av ersättningen används inom nämndens verksamheter för myndighetsutövning och insatser riktade mot målgruppen nyanlända. Cirka fem miljoner kronor per år debiterar Valfärd samhällsservice för etableringsstöd och bosökstöd.

Nyanlända flyktingar, bostadsförsörjning

I prognosen för bostadsförsörjning tas hänsyn till att antalet nyanlända kommer att minska jämfört med tidigare år och att tiden i genomgångsbostad är begränsad till 24 månader. Kostnader för så kallat tillfälligt boende (insats via ekonomiskt bistånd), som kan öka i den händelse många barnfamiljer står utan egen bostad efter tiden i genomgångsbostad, belastar ekonomiskt bistånd och är inräknat i den prognosen. Prognostiserade hyresintäkter har utgått från dagens 1950 kronor per kvadratmeter och år och motsvarande internkostnader prognostiseras till 3 600 kronor per kvadratmeter och år. I totala kostnaden för bostadsförsörjningen ingår även kostnader för vakanta objekt som ska avyttras.

Osäkerheter och risker i underlaget

Migrationsverkets prognoser ligger till grund för flertalet volymberäkningar för nämndens verksamhet. Eftersom intervallet mellan lägsta och högsta prognostiserade anvisningstal är stort är osäkerheten i utvecklingen för både volymer och kostnader hög. För att minimera risken att prognosen leder till underbudgetering har det högsta scenariot använts för beräkning av volymer relaterat till ensamkommande barn och unga, där också intäkterna är osäkra på grund av retroaktivitet och subjektivitet i form av bedömning av individuella vård- och omsorgsbehov. Vidare finns en stor osäkerhet i form av antal anhöriginvandrade, då denna grupp leder till ökad efterfrågan utan möjlighet till framförhållning i budgetsammanhang. Slutligen kan det genomsnittliga behovet av ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsinsatser och vuxenutbildning ändras fort och mycket beroende på flera olika faktorer såsom konjunkturläge, bostadstillgång, etableringsprogrammets effektivitet och arbetsförmedlingens uppdrag och leveranser.

En risk- och konsekvensanalys kommer att genomföras för det mål- och budgetförslag som läggs fram under hösten.

Konsekvenser för barn

Beskrivningen av arbets- och företagsnämndens utgångspunkter för mål- och budget 2020-2022 har inga konsekvenser för barn.

Frida Plym Forshell
Arbetsmarknadsdirektör
Arbets- och företagsnämnden

Maria Johansson
Business Controller
Controllerenheten